

## OHJEET RADIOAMATÖÖRIVIESTINNÄN PÄTEVYYSTUTKINNOSTA

Versio	1.0:	4.11.2014, Timo Järvi OH3LMG
	1.1:	25.5.2016, Jukka Pappinen OH6MWQ
	1.2:	11.6.2016, Marko Wirtanen OH8WM
	1.3:	28.10.2016, Jukka Pappinen OH6MWQ
	1.4:	16.11.2016, Jukka Pappinen OH6MWQ
	1.5:	20.12.2016, Jukka Pappinen OH6MWQ (hall. päätöksen mukaiset muutokset)
	1.6:	30.12.2016, Jukka Pappinen OH6MWQ (Viestintäviraston päätöksen päivitys)

Hyväksytty SRAL ry:n hallituksessa: 15.12.2016

### Johdanto

Tässä ohjeessa annetaan radioamatööritutkinnon suorittamista koskevia ohjeita pätevyystutkijoille. Näitä ohjeita noudatetaan Suomen Radioamatööriliitto ry:n (jäljempänä Liitto) järjestämissä tutkinnoissa.

Muiden kuin suomenkielisten tutkintojen sekä Viestintävirastolta anottavaa erivapautta edellyttävien tutkintojen edellyttämistä tästä ohjeesta poikkeavasta järjestelystä ohjeistetaan erikseen.

### Radioamatööri viestinnän pätevyystutkinnon perusteet

Radioamatööri viestinnän pätevyystutkinto ja tutkintovaatimukset perustuvat Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) ja Viestintäviraston määräykseen (18D/2014M). Liiton järjestämät tutkinnot perustuvat Viestintäviraston päätökseen (1306/760/2016).

Radioamatöörin pätevyystutkinnot koostuvat seuraavista osatutkinnoista (moduleista):

- K: radioamatöörimääräysten ja -viestinnän sekä hätäviestinnän ja aseman turvallisuusohjeiden tuntemus
- T1: sähkö- ja radiotekniikan perusteiden tuntemus
- T2: sähkö- ja radiotekniikan laaja tuntemus.

Yleisluokan radioamatööritutkintoon sisältyvät osatutkinnot K ja T2. Perusluokan radioamatööritutkintoon sisältyvät osatutkinnot K ja T1.

Viestintävirasto myöntää pätevyystodistuksen tutkinnon suorittaneelle hakijalle, jos ei ole perusteltua syytä epäillä, että hakija rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai määräyksiä.

Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) nojalla pätevyystutkintojen vastaanotossa on hyvän hallinnon ja oikeusturvan toteutumiseksi noudatettava mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudessa annetussa laissa (621/1999) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Pätevyystutkintojen vastaanotossa on noudatettava valtion maksuperustelain (150/1992) säännöksiä radioamatööritutkinnoista perimissään maksuissa.

Pätevyystutkijan on noudatettava pätevyystutkintojen vastaanotossa Liiton antamia ohjeita.

Pätevyystutkinnon vastaanottajan tekemään radioamatööritutkinnon hylkäämistä koskevaan päätökseen voi hakea oikaisua Viestintävirastolta tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) mukaisesti.

## Tutkintopalveluiden saatavuus ja hinta

Liitto järjestää radioamatööritutkintojen pidon niin, että tutkintopalveluja on saatavana valtakunnallisesti. Liitto hinnoittelee tutkintonsa itse valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Maksuilla katetaan tutkintopalvelun ylläpitämisestä Liitolle aiheutuvia kuluja. Liiton hallitus vahvistaa tutkinnoista perittävät hinnat vuosittain.

## Tutkinto-organisaation toimijat, roolit ja tehtäväjako

Seuraavassa on kuvattu radioamatööritutkintojen järjestämiseen osallistuvat toimijat ja tehtävät pääpiirteittäin.

### Viestintävirasto

- toimii radiotaajuuksia ja niiden käyttöä valvovana viranomaisena myös häiriö- tai häirintätapauksissa
- määrää oikeuden vastaanottaa radioamatööri viestinnän pätevyystutkintoja
- ylläpitää henkilörekisteriä tutkinnon vastaanottajista ja valvoo suoritettuja tutkintoja
- käsittelee radioamatöörin pätevyystodistuksia koskevat hakemukset (AH -lomake)
- myöntää radioluvat (radioamatöörin asemalupa)

### Suomen Radioamatööriliitto ry

- vastaanottaa viranomaisen määräyksestä radioamatööri viestinnän pätevyystutkintoja;
- järjestää tutkintoihin valmentavaa koulutusta yhdessä jäsenkerhojen kanssa; sekä
- ylläpitää tutkintoihin valmentavaan koulutukseen tähtäävää opetus- ja oppimisympäristöä (ARX), jonka avulla tuotetaan tutkinnoissa käytettävä aineisto ja asiakirjat.

### Liiton hallitus

- nimeää tutkinto-organisaatiossa tarvittavat luottamushenkilöt (Pätevyystutkijakunta (PTK), esimies, pätevyystutkijat, ylläpitäjät)
- päättää tutkintojen järjestämiseen liittyvistä asioista yhteistyössä Viestintäviraston kanssa
- valvoo tutkintojen suorittamista

### Pätevyystutkijakunta (PTK)

- toimii tutkintoasioissa Liiton ja viranomaisen välisenä yhteistyöryhmänä
- koordinoi, suunnittelee, johtaa ja valvoo tutkintotoimintaa
- toimii pätevyystutkijoiden esimiehen apuna

### Pätevyystutkijoiden esimies

- toimii yhteyshenkilönä Viestintäviraston suuntaan radioamatööritutkintoihin, pätevyystodistuksiin ja radiolupiin liittyvissä asioissa siltä osin, kun ne liittyvät suoritettuihin tutkintoihin
- toimii pätevyystutkijoiden esimiehenä, perehdyttäjänä ja ohjaajana
- tiedottaa pätevyystutkintoihin liittyvistä asioista
- vastaa vuosittain suoritettujen tutkintojen tilastoinnista

### Pätevyystutkijat

- vastaanottavat tutkintoja annettujen ohjeiden mukaisesti

## Tutkintojen tarkastaja (Liiton toimistossa)

- vastaanottaa pätevyystutkijoiden lähettämät tutkintoasiakirjat
- tarkastaa tutkinnoista perittävien maksujen maksusuoritukset
- tarkistaa ja hyväksyy tutkintoasiakirjat, ja toimittaa ne sovitusasiakirjaksi viranomaiselle
- arkistoi tutkintoasiakirjat

## Ylläpitäjät

- vastaavat ARX -tutkintojärjestelmän ylläpidosta, tietoturvasta ja käytöstä
- avustavat kokelaita ja pätevyystutkijoita ARX -tutkintojärjestelmän käyttöön liittyvissä asioissa
- suorittavat tutkintokysymysten pankkeihin liittyvät päivitykset

## ARX -tutkintojärjestelmään rekisteröityminen ja yksityisyyden suoja

Pätevyystutkinnot järjestetään ARX-järjestelmää käyttäen.

- Pätevyystutkintoon ilmoittautuva kokelas rekisteröityy itse ARX -tutkintojärjestelmään hyvissä ajoin ennen tutkintoa, ja harjoittelee tutkintoa järjestelmän avulla.
- Ennen tutkintoa kokelas tulostaa järjestelmästä suoritettavien moduulien maksatustiedot, ja suorittaa maksut pankkisiirtona Liitolle. Nämä toimenpiteet on oltava suoritettuna, jotta tutkintoasiakirjat voidaan tulostaa.
- Kokelaiden rekisteröinti järjestelmään pätevyystutkijan toimesta on ehdottomasti kielletty.
- Kokelaan on käytettävä rekisteröitymisessä omassa hallinnassaan olevaa matkapuhelinliittymää ja sähköpostiosoitetta.
- Tutkija ei saa käyttää edes kokelaan pyynnöstä kokelaan kirjautumistietoja järjestelmään kirjautumisessa.
- Mikäli tutkija on saanut tietoonsa kokelaan salasanan, tutkijan on ilmoitettava asiasta välittömästi kokelaalle ja tutkijoiden esimielle. Kokelasta on kehotettava vaihtamaan salasana.

## Pätevyystutkijan asema

Liiton hallitus nimeää tutkijan määrääjäksi Pätevyystutkijakuntaa (PTK) kuultuaan. Tämän ohjeen voimaan tullessa pätevyystutkijoina toimivien toimikausi päättyy viimeistään 31.1.2017. Liiton hallitus päättää toimikauden pituuden ja pätevyystutkijana toimimisen kriteerit.

Tehtävään valittavan henkilön on oltava Liiton jäsen.

Liiton hallitus voi peruuttaa pätevyystutkijan oikeuden vastaanottaa radioamatöörin pätevyystutkintoja, jos

- pätevyystutkija ilmoittaa luopuvansa tutkijan tehtävästä, tai
- pätevyystutkija vakavasti tai toistuvasti rikkoo radioamatöörin pätevyystutkintoa sääteleviä lakeja taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai Liiton antamia ohjeita, tai
- pätevyystutkija luopuu tai erotetaan Liiton jäsenyydestä

Mikäli pätevyystutkija päättää luopuvansa tehtävästä, hänen on ilmoitettava siitä Liiton toimistoon.

Pätevyystutkijakunta seuraa ja arvioi pätevyystutkijoiden toimintaa. Mikäli tutkijan toiminnassa havaitaan virheitä tai puutteita, PTK pyytää tutkijalta selvityksen tapahtuneesta. Tämän perusteella PTK voi

- kiinnittää tutkijan huomiota ohjeiden noudattamiseen, tai
- antaa tutkijalle kirjallisen huomautuksen, tai
- vakavissa tai toistuvissa väärinkäytöksissä esittää hallitukselle tutkijan tehtävästä erottamista.

Tutkijan tehtävää koskevat kurinpitomenettelyt eivät vaikuta tutkijan asemaan Liiton jäsenenä.

## Raportointi Viestintävirastolle

Tieto hyväksytyistä tutkintosuorituksista lähetetään Viestintävirastolle viiden (5) arkipäivän kuluessa tutkintopäivästä. Tutkintotiedot toimitetaan Viestintäviraston henkilölomakkeilla.

Tutkinnossa hyväksytyjen henkilölomakkeet leimataan Liiton leimalla. Lomakkeet varmennetaan tutkinnon pitäjän ja tutkintosuorituksen hyväksyjän allekirjoituksella.

Liitto toimittaa Viestintävirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tilaston, josta ilmenevät edellisenä vuonna pidettyjen, hyväksytyjen ja hylättyjen tutkintojen määrät.

Liitto seuraa yksittäisten tutkinnon pitäjien hylkäysmääriä ja selvittää yleiseen tasoon verrattuna merkittävät poikkeamat hylkäysmäärissä.

Liitto arkistoi tutkintoasiakirjat, kuten tutkintokysymykset, vastaukset, korjausliuskat ja kokeisiin liittyvät muistiinpanot kahden (2) vuoden ajan tutkintopäivästä. Säilytysajan päätyttyä aineisto on hävitettävä.

Viestintävirastolla on oikeus tarkistaa tutkintoasiakirjat.

## Tutkintotilaisuuden järjestelyt

Kokelas sopii itse tutkijan kanssa tutkinnon järjestämisestä. Tutkijan on pääsääntöisesti järjestettävä koetilaisuus 30 vrk:n sisällä pyynnöstä, ellei erityistä muuta syytä ole. Tutkintotilaisuus järjestetään pääsääntöisesti tutkijan määräämässä paikassa. Yhdessä tutkintotilaisuudessa kokelas voi suorittaa yhden tai useampia moduleja.

Mikäli kokelas tarvitsee tutkintotilaisuudessa sellaista erityisjärjestelyä, joka edellyttää erivapauden anomista Viestintävirastosta, tutkijan tulee neuvoa kokelasta ottamaan yhteyttä suoraan Viestintävirastoon. Tutkija ei saa hakea erivapautta tutkittavan puolesta. Erivapausasioista ohjeistetaan tarkemmin erikseen.

Mikäli erityisestä syystä tutkijan on matkustettava esim. toiselle paikkakunnalle, tutkijalla on oikeus periä kokelaalta matkustamisesta aiheutuvat välittömät ja kohtuulliset kulut. Tutkijan on raportoitava perimistään matkakustannuksista tutkijoiden esimiehelle. Liitto voi kokelaan hakemuksesta avustaa tutkijan matkakustannusten korvaamisessa, mikäli kokelas on Liiton jäsen.

Liiton tutkijat järjestävät tutkintotilaisuuksia Suomessa. Erityisestä syystä PTK voi antaa luvan tutkinnon järjestämiseen Suomen edustustossa tai vastaavassa.

Tutkintotilat ja tutkintosuoritusten valvonta on järjestettävä siten, ettei vilpin harjoittaminen ole mahdollista. Tutkintoon osallistujat eivät saa itse osallistua kokeiden korjaukseen.

Liitto ilmoittaa tutkintoon osallistuneelle tämän tutkintotulokset. Koetulokset eivät ole julkisia.

Radioamatöörikurssin yhteydessä järjestettävässä tutkinnossa kurssilla kouluttajana toimiva henkilö ei saa toimia tutkijana ilman PTK:n erillistä lupaa. Kouluttaja ei myöskään saa olla tutkinnon aikana läsnä, eikä osallistua kokeiden tarkistukseen.

## Tutkintotilaisuuden aikana

Tutkijan on varmistuttava, että seuraavat asiakirjat ovat järjestyksessä:

- **Henkilöllisyystodistus.** Tutkintoon osallistuvien henkilöllisyys on varmistettava tutkintotilaisuudessa. Hyväksyttäviä henkilöllisyystodistuksia ovat passi, EU/ETA-maan myöntämä kuvallinen henkilökortti tai suomalainen ajokortti.
- **Tutkintomaksukuitti.** Tutkijan on varmistuttava, että kokelas on maksanut tutkintomaksun etukäteen. Tutkintomaksua ei saa maksaa käteisellä tutkijalle. Tutkija ei saa missään tapauksessa kierrättää tutkintomaksuja esim. oman tilinsä kautta.
- **AH-henkilölomake.** AH -lomake täytetään selkeästi tekstaten käyttäen muste- tai kuulakärkikynää ja se palautetaan allekirjoitettuna. Pätevyystutkija vastaa siitä, että lomake on oikein täytetty. Jokaista tutkintotilaisuutta varten täytetään vain yksi AH -lomake.
- **Holhoojan suostumus alle 15-vuotiaan osalta.** AH -lomakkeeseen on liitettävä holhoojan suostumus (liite 2).
- **Päätös erivapaudesta.** Jos kokelas osoittaa kirjallisesti saaneensa Viestintävirastolta erivapauden jonkun tutkinnon suorittamiseen, kirje tai sen jäljennös on liitettävä AH -lomakkeeseen. Tutkija ei saa vastaanottaa lääkärintodistuksia tms. arkaluonteisia tietoja sisältäviä dokumentteja, vaan kokelaan on toimitettava ne Viestintävirastoon.

Pätevyystutkija arpoo jokaiselle kokelaalle oman tehtäväsarjan ARX-järjestelmästä. Kaikki yhden koesarjan sivut liitetään toisiinsa niittaamalla ne sivun vasemmasta ylänurkasta. Samoin tulee toimia myös korjausliuskojen kanssa. Samaa tehtäväsarjaa eli ryhmätenttiä voidaan käyttää vain harjoittelu- ja koulutustarkoituksissa.

Kaikkien tutkintomoduulien kokeet järjestetään samanaikaisesti koetilaisuuden aikana. Pätevyystutkija jakaa lomakkeet ja koepaperit valmiiksi sekä antaa ohjeet niiden täyttämiseksi. Kokelaalla on oikeus esittää kysymyksiä koesuorituksesta kokeen aikana.

Kokelaan pitää merkitä jokaisen vastausvaihtoehdon eteen varattuun tilaan plus-merkki (+), jos vastaus on oikein ja miinus-merkki (-), jos vastaus on väärä. Jokaiseen kohtaan pitää merkitä joko + tai -. Tyhjäksi jätetty vastauskohta tulkitaan virheeksi. Jokaisen kysymyksen vastausvaihtoehdoissa on aina vähintään yksi (1) oikea vastaus.

Tutkija arvostelee tutkinnon käyttäen apuna tehtäväsarjaan kuuluvaa tarkastusliuskaa. Arvostelumerkinnot tehdään punaisella muste- tai kuulakärkikynällä. Lopuksi kokelaan antamat vastaukset ja arvostelun tulokset syötetään ARX -tutkintojärjestelmään.

Mikäli tutkija tai kokelas on havainnut tutkintokysymyksissä virheen, joka voi vaikuttaa arvosteluun, kokelaalle ilmoitetaan, että tulos voi vielä muuttua Viestintävirastossa. Pätevyystutkija on velvollinen tekemään havaituista virheistä ilmoituksen. Tieto poikkeamasta tehdään kirjallisesti, ja se liitetään osaksi kokelaan tutkinto-asiakirjoja.

Kokeen aikana esillä saa olla tehtävä- ja vastauspapereiden lisäksi vain kirjoitusvälineet ja laskin. Kokelaalla voi olla käytössä ylimääräistä tyhjää suttupaperia. Koepaperin tyhjää taustaa saa myös hyödyntää. Laskutehtävien suorittamiseen riittää tavallinen nelilaskin, mutta funktiolaskimen käyttö on myös sallittua.

Tutkijalla on oikeus tarkastaa laskimen sisältö ennen koetta. Kokeisiin ei saa tuoda muita apuvälineitä ilman pätevyystutkijan lupaa.

Jokaisessa koepaperissa on oltava merkittynä tutkinnon suorituspaikka ja -aika, kokelaan nimikirjoitus ja nimen selvennös (täydellinen nimi) sekä pätevyystutkijan nimi ja tunnustenumero.

Kokeiden vastausaikaa ei ole rajoitettu, mutta aikaa on annettava kohtuullisesti. Yhteensä kokeiden suorittamisen ei tulisi kestää yli kolmea (3) tuntia.

Hylätyn tutkinnon uusimista ei ole rajoitettu. Uusintakoe käsitellään aina uutena koesuorituksena, josta tutkintoon osallistuvalta peritään uusi tutkintomaksu ja täytetään uusi AH-lomake.

Jokaisen kokelaan henkilölomake ja koepaperit liitteineen tulee postittaa tutkintoa seuraavana arkipäivänä joko valmiissa vastauskuoressa tai pakettina osoitteella

*Suomen Radioamatööriliitto ry*

*Tutkintoasiat*

*Tunnus 5006967*

*00003 VASTAUSLÄHETYS*

## Erityisjärjestelyt koetilaisuudessa

Jos kokelaalla on vamma tai lukihäiriö, joka estää häntä käyttämästä edellä mainittuja tavallisia kirjoitusvälineitä, kokelasta pyydetään ottamaan yhteyttä etukäteen pätevyystutkijaan poikkeavien koejärjestelyjen sopimiseksi.

Mikäli tutkintoon osallistuja esittää tutkintotilaisuuden alussa näkövammaiskortin, hän saa käyttää tutkinnossa avustajaa. Tutkinnon vastaanottaja voi myös itse toimia avustajana, jos sen voi tehdä häiritsemättä muita tutkinnon suorittajia.

Kirjallisissa kokeissa avustaja lukee koetehtävät ja vastausvaihtoehdot näkövammaiselle tutkintoon osallistujalle ja kirjaa tämän sanelun mukaan eri vastausvaihtoehtojen vastaukset. T1- ja T2-moduulin osalta tutkinnon pitäjä saa arpoa tutkittavalle uuden koepaperin niin, ettei koekysymyksiin liity kuvatehtäviä.

Tutkinnon pitäjä merkitsee tiedon näkövammaistutkinnosta henkilölomakkeeseen tai kirjoittaa erillisen raportin näkövammaistutkinnon pitämisestä, joka liitetään henkilölomakkeeseen.

Mikäli kokelaalla on Viestintäviraston päätös erivapaudesta, sitä tulee ilmoittaa jo tutkintotilaisuutta sovittaessa. Erivapauspäätös esitettävä tutkijalle, ja se toimii myös tutkijan toimintaohjeena kyseisessä tutkinnossa.

Varusmiestutkintojen järjestämisestä ohjeistetaan erikseen.

## Tutkintojen hyväksymisrajat

Osatutkintojen hyväksymisessä noudatetaan seuraavia hyväksymisrajoja:

- K-moduuli
  - vähintään 45 pistettä
  - hätäliikennettä ja aseman turvallisuutta koskevissa väittämässä on yhteensä enintään neljä (4) virhettä
- T1-moduuli vähintään 45 pistettä
- T2-moduuli vähintään 45 pistettä

Osatutkintojen hyväksymispisterajoja käsitellään tarvittaessa radioamatöörien Pätevyystutkijakunnassa (PTK).

## Lainsäädäntö ja ohjeistus

Radioamatööriviestintää koskeva lainsäädäntö:

- Tietoyhteiskuntakaari (917/2014)
- Määräys meriradio- ja radioamatööriviestinnän tutkintovaatimuksista (18D/2014M)
- Radioamatöörimääräys (6J/2014M)
- Määräyksen 6J/2014 M perustelut ja soveltaminen (MPS 6J/2014M)
- Radiotaajuusmääräys (4U/2016M) (päivittyy yleensä kerran vuodessa)

Radioamatööriviestinnän pätevyystutkintojen vastaanottoa koskeva viranomaisen päätös ja ohjeet sekä muu tutkinnonpitoa ohjaava lainsäädäntö:

Suomen Radioamatööriliiton määrääminen radioamatööritutkintojen vastaanottajaksi (Viestintäviraston päätös 1306/760/2016, päiväys 22.12.2016)

- Radioamatööritutkintojen järjestämisestä annettu ohje (Viestintäviraston asiakirja 7/702/2006, päiväys 3.1.2006)
- Hallintolaki (434/2003)
- Kielilaki (423/2003)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Valtion maksuperustelaki (150/1992)
- Hallintolainkäyttölaki (586/1996)

Yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia henkilötietoja käsiteltäessä ohjaava lainsäädäntö:

- Henkilötietolaki (523/1999)
- Rikoslaki (39/1889)

Tässä ohjeessa viitattu Suomen ajantasainen lainsäädäntö (FINLEX) löytyy ja on tarkistettavissa osoitteessa

<http://www.finlex.fi/>

## Voimaantulo

Tämä radioamatööritutkintojen vastaanottamista tarkentava ohje pätevyystutkijoille astuu voimaan 1.1.2017 ja kumoaa edelliset ohjeet. Tämä ohje on voimassa toistaiseksi.

Tähän ohjeeseen mahdollisesti tulevat muutokset tai lisäykset tehdään aina kirjallisesti uusimalla kokonaan tietty kohta.

Tutkinto-ohjeista voidaan poiketa vain pätevyystutkijoiden esimiehen, PTK:n tai Viestintäviraston kutakin kertaa varten erikseen myöntämällä kirjallisella luvalla.

Helsingissä 15.12.2016

Suomen Radioamatööriliitto ry.

## JAKELU

Tutkijat

Viestintävirasto

Suomen Radioamatööriliiton Pätevyystutkijakunta (PTK)

Liiton toimisto

## LIITTEET

Tutkintojen vastaanottajaksi määrääminen (liite 1)

Viestintäviraston ohje radioamatööritutkintojen järjestämisestä (liite 2)